

HAK'et

*Carsten A. Nielsens havebassin
Foto: hok*

Medlemsblad for
Holbæk Akvarie Klub

**Nr. 8
august
2023**

Holbæk Akvarie Klub

Holbæk Akvarie Klub har eksisteret siden 1971, og har lige siden været en aktiv forening i Holbæk bys foreningsliv og gennem sit samarbejde med andre foreninger/klubber, Dansk Akvarie Union og Dansk Akvariedommer Sammenlutning præget dansk akvariehobby i mange år.

HAK'et

HAK*et er Holbæk Akvarie Klubs nyhedsbrev krydret med artikler vedrørende akvariehobbyen.

HAK'et udkommer 10 gange årligt

I dette nummer:

Grill-aften i HAK

Kalenderen

Rød Serpae

Javabregnen

Perle guramien

Javamos

Medlemmer af HAK kan gratis annoncerer køb og salg i HAK'et

Holbæk Akvarie Klub

Formand/Kasserer: Hans Ole Kofoed, Telefon 40 40 61 69
e-mail: formand@akvarieklub.dk

Næstformand: Carsten Christensen, Tlf.: 93 99 54 58
e-mail: cbc63mail@gmail.com

Sekretær: Carsten A, Nielsen, Telefon 25 13 05 38
e-mail: carsten.armand.nielsen@gmail.com

FACEBOOK: Holbæk Akvarie Klub

Hjemmeside: <http://www.akvarieklub.dk/>

Email: formand@akvarieklub.dk

Sommer—Grill i HAK

14 medlemmer var mødt op til HAK's traditionsrige "Sommergrill"

En stor TAK til Leni og Carsten for at lægge have til det flotte arrangement.

Vi kunne ikke undgå at beundre de op til 35 år gamle Koi'er, Carsten havde i sit havnebassin.

Vi medbragte selv mad og drikkevarer, men Leni overraskede alligevel med en frisk og lækker kage til kaffen.

Ud over det sociale benyttede flere lejligheden til at aftale "foderpasser" for deres yngel i ferierne.

Også noget du kan bruge en akvarieklub til.

Kalenderen:

Onsdag den 13. september

Medlemsmøde—Vi besøger Annette og Martin Brynjolf, Orebovej 32, 4295 Stenlille .

Andre aktiviteter

8.-10. sep. 2023:

SKS Killishov, Herlufmaglehallen

30. sep.-1. okt. 2023:

Viborg Akvariemesse

29. oktober 2023:

Den Sjællandske Akva-auktion

Artikler fra gemmerne

Denne gang har jeg fundet et par artikler fra 1983—altså 40 år gamle artikler, men er også aktuelle i dag.

Den ene artikel er af Jørgen Dan Pedersen om Rød Serpae. Den anden er af Helmer Nielsen, Skamlebæk, der denne gang skriver om Perleguramien.

Der er også blevet plads til 2 artikler om planterne, javemos og Javabregne.

RØD SERPAE

(*Hyphessobrycon callistrus callistrus*)

Denne 4-5 cm store tetra, som stammer fra Brasilien, har ry for at være en rigtig "finnebider", og dømmere kan finde på at trække fra ved en bedømmelse, hvis fisken ses i et prydakvarie. Dette kun på grund af dens temperament.

Imidlertid har jeg nu haft denne fiskeart i ca et år, og aldrig observeret eet eneste finnebid, så enten er denne påstand stærkt overdrevet, eller også gælder det en anden art, for der findes 2-3 arter der ligner hinanden meget.

Min serpaestime, denne fisk bør altid holdes i stime, har gået i ganske almindeligt hårdt ledningsvand. Hunnerne var blevet dejlig rogntykke, og jeg begyndte så småt at tænke på at sætte dem til leg, hvilket jeg havde prøvet før, men uden held. Nu skulle det lykkes, så jeg gik i gang.

Legeakvariet blev lavet således: Jeg brugte et helglas silikonelimet akvarie, som jeg vaskede omhyggeligt med rodalon, og skyllede grundigt rent. I bunden lagde jeg en ægrist der blev holdt nede af nogle glasstrimler. Som legeplanter brugte jeg javamos, javabregne og myriophyllum. Vandet bestod af tre fjerdedele blødt vand fra klubbens udmærkede ionbytter og en fjerdedel ledningsvand. Vandstanden var ca. 10 cm, og belysningen dæmpet.

Nu var alt klart til mit legeforsøg, og jeg manglede nu kun at udvælge de rigtige avlsfisk. Det var nu alligevel ikke så ligetil at udvælge fire-fem avlsfisk ud af en stime på tyve. I følge en akvariebog, som selvfølgelig var lånt i klubbens bibliotek, skulle kønsforskellen bestå i at hannen var mere rødlig end den blegere hun. Desværre har fisk en evne til at miste farven når de bliver jagtet, så jeg havde kun tykkelsen at gå efter. Jeg udvalgte 7 fisk (for en sikkerheds skyld), i form af fire hunner og tre hanner, mente jeg!!!

Det viste sig senere at min største hun var en han og to af hannerne var hunner.

På grund af vandforskellen i opholdsakvariet og i legeakvariet, måtte jeg dryppe fiskene over,

hvilket man altid bør gøre når man sætter fisk til leg, uanset art og vandtype.

Fisken blev sat ned i legeakvariet om eftermiddagen, for ifølge min bog ville der så være mulighed for at de læger næste morgen. Imidlertid havde fiskene ikke læst bogen, så de begyndte at lege allerede 4 timer efter. Det var et prægtigt syn, de to hanner blev blodrøde (deraf det tyske navn blodtetra), og hver gang de mødtes, cirklede de rundt om hinanden med udbredte finner, hvis de derimod mødte en hun, prøvede de at lokke hende ind mellem planterne, hvor hunnen lagde sine æg. Legen var meget stille helt uden hurtige bevægelser (fiskene havde jo ikke læst bogen for heri stod at legen var voldsom). Æggene dalede, efter planen (nok ikke fiskenes, red.) ned under ægristen, og uden for fare. Da fiskene standsede legen denne aften, var hunnerne stadig rogn tykke, så jeg besluttede at lade fiskene blive i legeakvariet til næste dag, for det kunne jo være at bogen havde ret; så de også ville lege om morgenen.

Næste morgen skete der ingen yderligere familieførelse, så jeg fangede fiskene op, samt fjernede ægrist og glasstrimler. Jeg tildækkede akvariet grundigt og lod det stå i fred i en uge.

Så kom dagen hvor ungerne skulle være fritsvømmende, jeg fjernede forsigtigt "indpakningen" fra forruden og ledte efter unger, men der var ingen; noget var gået galt i den uge.

Dette var en hændelse som beviser at livet ikke er lutter lagkage. Jeg vil selvfølgelig snart prøve et nyt opdræt af denne art. Det må vel snart lykkes.

MICROSORIUM PTEROPUS (javabregne)

Hjemsted: Syd-øst Asien.

Familie: Polypodiaceae (englesød)

Ligesom javamosset er denne plante epifyttisk, hvilket vil sige, at den lever på andre planter, uden at skade eller i det hele taget påvirke disse.

Planten blev første gang indført så sent som i 1958 hvor den blev kendt under populærnavnet, men den fik først sit korrekte latinske navn flere år senere.

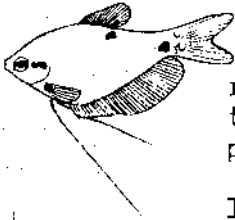
På sit oprindelsessted, forindien og malajsia, vokser den fortrinsvis på rødderne af træer, men kan også ses voksende på store sten. I regntiden lever planten 4-5 måneder under vand, mens den resten af året klarer sig som overvandsplante, dog med en noget anderledes bladform.

Plantens udseende præges af den karakteristiske 1-1,5 cm tykke rodstængel, der på undersiden udvikler brunsorte, trådagtige griberødder, samt nogle lignende rødder, som blot flyder frit i vandet. Med ca. 0,5 cm afstand kommer der på oversiden af rodstængelen en kraftig bladstilk, der bliver til bladnerven i plantens blade. Bladet er kraftig grønt.

Formeringen kan ske på 2 måder: hvis planten vokser ovenvands, udvikles der på undersiden af bladene små klumper, der er en samling af sporer, der efter modning udstødes fra bladet. Udvikling af sporer sker efter samme principper som bregner, d.v.s. uden forudgående befrugtning.

Fortsætter side 10

PERLEGURAMI (Trichogaster leeri)

Perleguramien er en smuk og farverig labyrintfisk, ja man kunne fristes til at kalde den en stor perle i hele perlekæden af labyrintfisk.

Dens latinske navn er Trichogaster leeri, og den har endnu et "populær" navn, nemlig Mosaikfisk. Hvis man ser fisken i indfaldende lys forstår man

hvorfor denne fisk har fået de to danske navne, for den er som en levende perlemosaik.

Selve kroppen er langstrakt og forholdsvis høj, hovedet er stort med en lille mund, bugfinnerne er forlænget i to lange føletråde.

Kønsforskellen er den at hannernes rygfinne er tilspidset meget tydeligt bagud, medens hunnernes rygfinne er blødt afrundet, desuden er hannernes strube og brystparti orrangefarvet.

Jeg havde tre par perlegurami gående i et selskabsakvarium. Størrelsen og konditionen hos fiskene var fin, hannernes strube lyste som en lille sol, hunnerne var runde og trinde, så jeg fandt tiden inde til at sætte et par i leg.

I et nyindrettet akvarium med en urtepotte som skjul for hunnen, og flydebregner i overfladen til hannens forhåbentlig store skumrede, blev fiskene sat til leg.

Vandets sammensætning betyder ikke så meget, men friskt vand virker dog stimulerende på legevilligheden, det er hannens tilstedeværelse der er den egentlige faktor der virker på "hunnens æg", så de modnes ved hans kredsen med udspilede finner, og denne kredsen afbrydes kun når han bygger skumrede, hvis hunnen nærmer sig reden bliver hun jaget væk.

Når ægene er helt udviklede forlader hunnen skjulestedet og nærmer sig hannen og napper ham ved haleroden eller bugen, dette er den indledende fase af legen, og et tegn til hannen. Han tillader nu hunnen at nærme sig reden og de svømmer i kreds om hinanden med udspilede finner og hun svømmer ind i den bugt hannens krop har formet og bliver omslynget af hannen og bugen drejes op mod reden i

overfladen, efter en kort sitren afgives æg, som stiger op til overfladen, og de der ikke når op bliver indsamlet af hannen og spyttet op i reden. Efter paringen trækker hunnen sig tilbage til skjulestedet. Dette gentages i op til 2 til 3 timer og der er da afgivet 1000 til 2000 æg.

Når legen er forbi anbringer hannen små bobler under ægene og jeg fjerner hunnen. 30 timer senere klækkes ægene og hannen passer på at ungerne ikke svømmer væk fra reden.

Når ungerne er 3 dage gamle svømmer de frit og blommesækken er forsvundet, hannen indfanges og ungerne fodres med Liquifry - tørgær - og artemia. Ungerne æder med glubbe appetit og kuldet udvikle sig til 100 smukke små perleguramier.

Javabregne—fortsat

Hvis planten står under vand, benytter den sig af en anden metode, nemlig adventivskud: der opstår på selve bladene brune eller sorte pletter, hvorfra der snart udvikles en lille plante med 2 til 3 blade, der snart udskydes fra moderplanten, og så er en ny lille javabregne født.

Grundet plantens specielle vokseadfærd bør man ikke plante den ned i bundlaget, ja det er i virkeligheden en af de eneste måder, hvorpå man kan slå den ihjel, nemlig hvis man planter rodstænglen ned i gruset, så det dækker den. Man bør tværtimod fæstne planten på en rod eller en sten i akvariet, evt. med en knappenål, så fastgør planten sig selv efter et par måneder.

Planten stiller ikke specielle krav til vandet, men det er særdeles tydeligt at se, at et vandskift bekommer den særdeles vel, idet der efter vandskift direkte kan iagttages små iltbobler på plantens blade som følge af den kraftige aktivitet. På samme måde påvirkes den af CO₂ tilsætning.

Alt i alt en køn og fordringsløs plante, der fæstnet på en rød i akvariet hurtigt vil brede sig og skabe et interessant og afvekslende blikfang.

VESICULARIA DUBYANA (javamos)

Hjemsted: Phillipinerne, Indonesien.

Denne plante hører til bladmosserne, der er ganske små planter, der vokser stort set alle steder, fra bjergtoppe til havdybet.

Plantetypen hører til naturens mest primitive, idet dens underarter ikke, som det er almindeligt ved stort set alle andre planter, har fortsat sin udvikling til blomsterstand og frøformering. Ligesom f.eks. bregnen klarer mosserne sig med ukønnet formering ved hjælp af sporer, der udvikles på, og udstødes fra planternes blade.

Javamos tilhører familien Hypnaceae, hvor en af de 30 slægter er Vesicularia, hvoraf kun et fåtal vokser submerst (undervands).

Egentlig kan man ikke sige, at javamos er en undervandsplante, idet den på sit naturlige voksested, den fugtige jungle, egentlig vokser på landjorden, over rådne rødder og sten, men da luftfugtigheden på voksestedet er så høj (ofte nær 100%), klarer den sig glimrende under vand i vore akvarier.

Af udseende er planten mørkegrøn, og har af alle vore akvarieplanter de mindste blade. De er fastgjort til en stængel, der forgrener sig uregelmæssigt og hurtigt danner et tykt polster, der ved kontakt med faste emner (rødder og sten), hurtigt sætter sig fast.

Selvom javamos kun stiller få krav til akvariet for at trives, er der alligevel visse betingelser der skal overholdes. Som før nævnt er planten særdeles fintløvet, og det medfører, at vandet i akvariet ikke må være fyldt med urenheder og svæv, der kan sætte sig fast i mosset, idet det vil kvæle den eller i det mindste hæmme dens udvikling. Et andet problem i sammenhæng med dette er algevækst i akvariet. Algevækst har en stærkt hæmmende virkning på javamosen af samme grund som urenheder, men hvad værre er, algevækst forekommer oftest ved for stærk og/eller forkert belysning.

Som tidligere nævnt vokser mossen i sin rigtige biotop i halvmørket under det tætte bladhang i den tropiske regnskov.

Som følge heraf er plantens lyskrav moderat til beskedent. En placering i en velbelyst del af akvariet vil derfor ofte medføre, at planten den første tid ikke synes at ville slå an, idet de yderste, synlige blade, vil antage en kedelig, grumset karakter.

Men skindet bedrager, for indenunder, i den skygge planten giver sig selv, vil friske blade og stængler skyde frem og sørge for befæstigelsen, således at fjernelsen af det yderste, kedelige, lag vil afsløre en sundt voksende plante indenunder.

Ved en temperatur på ca. 24° kan vi altså have megen fornøjelse af denne dekorative plante i vore prydkvarier, men ikke kun dér. Også i opdrætsakvarierne er javamos uundværlig. Utallige er de fiskeunger, der i tidens løb har reddet livet, fordi deres ejer i tide havde anbragt en solid tot javamos til brug som gemmesteder mod efterstræbende fisk.

Kort sagt: Brug denne plante rigtigt, og den vil belønne sin ejer med sin dekorative fremtoning, vil forsyne akvariets mindste indbyggere med et pragtfuldt gemmested og de større med et velkomment grønttilskud.

Rigtigt behandlet vil denne plante overhovedet ikke give sin ejer problemer, måske lige bortset fra at den vel voksende javamos nødvendiggør en hyppigere rensning af indsugningen til det udvendige filter, og det er vel ikke så galt?

Den Sjællandske Akva-auktion

29. okt. 2023

Læs mere på www.akvarieklub.dk